# Етістіктің райлары мен етістері

| Рай | Мағынасы | Мысал |
|---|---|---|
| **Ашық** | болған, болып жатқан, болатын іс | оқыды, оқып отыр, оқиды |
| **Бұйрық** | бұйыру, өтіну | оқы, оқы**ңыз**, оқы**сын** |
| **Шартты** | -са, -се | оқы**са**, кел**се** |
| **Қалау** | -ғы, -гі, -қы, -кі + кел | оқы**ғым келеді** |

| Етіс | Жұрнағы | Мысал |
|---|---|---|
| **Негізгі** | — | жу, жаз |
| **Өздік** | -ын, -ін, -н | жу**ын**, кий**ін** |
| **Ырықсыз** | -ыл, -іл, -л, -ын, -ін, -н | жаз**ыл**, жу**ыл** |
| **Ортақ** | -ыс, -іс, -с | жаз**ыс**, сөйле**с** |
| **Өзгелік** | -дыр, -дір, -тыр, -тір, -ғыз, -гіз, -қыз, -кіз, -т | жаз**дыр**, оқы**т** |



© 2026 walls.kz. Мектептер мен мұғалімдерге тегін. Коммерциялық басып шығару және сату — тек құқық иесімен шарт бойынша.

# Наклонения и залоги глагола

| Наклонение | Значение | Пример |
|---|---|---|
| **Изъявительное** | действие в прошлом, настоящем, будущем | оқыды, оқып отыр, оқиды |
| **Повелительное** | приказ, просьба | оқы, оқы**ңыз**, оқы**сын** |
| **Условное** | -са, -се | оқы**са**, кел**се** |
| **Желательное** | -ғы, -гі, -қы, -кі + кел | оқы**ғым келеді** |

| Залог | Аффикс | Пример |
|---|---|---|
| **Основной** | — | жу, жаз |
| **Возвратный** | -ын, -ін, -н | жу**ын**, кий**ін** |
| **Страдательный** | -ыл, -іл, -л, -ын, -ін, -н | жаз**ыл**, жу**ыл** |
| **Совместный** | -ыс, -іс, -с | жаз**ыс**, сөйле**с** |
| **Понудительный** | -дыр, -дір, -тыр, -тір, -ғыз, -гіз, -қыз, -кіз, -т | жаз**дыр**, оқы**т** |



© 2026 walls.kz. Бесплатно для школ и учителей. Коммерческая печать и продажа — только по договору с правообладателем.

# Етістіктің райлары мен етістері

Наклонения и залоги глагола

| **Рай**<br>Наклонение | **Мағынасы**<br>Значение | **Мысал**<br>Пример |
|---|---|---|
| **Ашық**<br>Изъявительное | болған, болып жатқан, болатын іс<br>действие в прошлом, настоящем, будущем | оқыды, оқып отыр, оқиды |
| **Бұйрық**<br>Повелительное | бұйыру, өтіну<br>приказ, просьба | оқы, оқы**ңыз**, оқы**сын** |
| **Шартты**<br>Условное | -са, -се | оқы**са**, кел**се** |
| **Қалау**<br>Желательное | -ғы, -гі, -қы, -кі + кел | оқы**ғым келеді** |

| **Етіс**<br>Залог | **Жұрнағы**<br>Аффикс | **Мысал**<br>Пример |
|---|---|---|
| **Негізгі**<br>Основной | — | жу, жаз |
| **Өздік**<br>Возвратный | -ын, -ін, -н | жу**ын**, кий**ін** |
| **Ырықсыз**<br>Страдательный | -ыл, -іл, -л, -ын, -ін, -н | жаз**ыл**, жу**ыл** |
| **Ортақ**<br>Совместный | -ыс, -іс, -с | жаз**ыс**, сөйле**с** |
| **Өзгелік**<br>Понудительный | -дыр, -дір, -тыр, -тір, -ғыз, -гіз, -қыз, -кіз, -т | жаз**дыр**, оқы**т** |



© 2026 walls.kz. Мектептер мен мұғалімдерге тегін / Бесплатно для школ и учителей. Коммерциялық басып шығару және сату — тек құқық иесімен шарт бойынша / Коммерческая печать и продажа — только по договору с правообладателем.